

Een nieuw curriculum voor rekenen en wiskunde

INTERVIEW MET MONIQUE VAN TIEL EN SABINE BRUGMAN

Wat hebben onze leerlingen nodig om uit te groeien tot volwassenen die hun steentje bijdragen aan de samenleving, economisch zelfstandig zijn én met zelfvertrouwen in het leven staan? Veranderingen in de samenleving vragen om een herziening van het curriculum. Tijd dus om het curriculum landelijk en in samenhang te actualiseren zodat we leerlingen die bagage mee kunnen geven die zij nodig hebben voor hun toekomst. En om scholen voldoende ruimte te bieden om, naast dat vaste deel van het curriculum, zelf het programma in te vullen, aansluitend op hun visie, leerlingen en omgeving.

Monique van Tiel is sinds 4 jaar directeur van een basisschool in Voorburg die volop in ontwikkeling is. Zij is lid van het ontwikkelteam *Rekenen & Wiskunde*.

Sabine Brugman is leerkracht van groep 3/4/5 en rekenspecialist op basisschool Woutertje van Leyden in Leiden. Als rekencoördinator van een ontwikkelschool geeft zij input en feedback aan het ontwikkelteam over de tussenproducten.

VANDAAG WERKEN AAN HET ONDERWIJS VAN MORGEN.

Onder de noemer Curriculum.nu zijn begin 2018 meer dan 130 leraren en schoolleiders vanuit Ontwikkelteams voor negen leergebieden aan de slag gegaan met het beschrijven van een nieuw curriculum. Tijdens consultatierondes krijgen experts uit het onderwijsveld, waaronder ook 84 daarvoor aangestelde ontwikkelscholen gelegenheid input en feedback op de tussenopbrengsten van de ontwikkelteams te geven.

In deze bijdrage vragen we een lid van het ontwikkelteam 'rekenen en wiskunde' en een rekencoördinator van een van de ontwikkelscholen, wat hun werkzaamheden en ervaringen zijn binnen bij het werken aan een nieuw curriculum voor rekenen en wiskunde.

EEN NIEUW CURRICULUM VOOR REKENEN EN WISKUNDE

Een nieuw curriculum voor rekenen en wiskunde van groep 1 tot en met eind vwo. Wat moet ik me daarbij voorstellen?

MvT: Met het ontwikkelteam hebben wij als speerpunt om een doorgaande lijn te ontwikkelen van po naar vo. Door samenhang te zoeken met andere vakgebieden hopen we de overladenheid van het programma te beperken. Daarnaast vinden we het

belangrijk dat het aanbod wordt aangepast aan de eisen van de toekomst. Is alles wat aangeboden wordt nog relevant of kunnen we onderdelen schrappen? En aan de andere kant ontbreken er nu onderdelen die eerst geen rol speelden of niet belangrijk waren, maar in de huidige maatschappij wel van belang (zullen) zijn

Het doel van onze opdracht is om uiteindelijk te komen tot een set bouwstenen waarop de nieuwe kerndoelen en leerlijnen kunnen worden gebaseerd. Dat doen we gelukkig niet alleen. We krijgen daarbij input van experts maar ook mensen uit het onderwijsveld kunnen feedback geven.

Kun je wat concrete voorbeelden noemen waaraan we zien dat reken-wiskundeonderwijs in de basisschool dan verandert?

MvT: Wat we zien is dat er andere vaardigheden belangrijker worden. Het gaat niet alleen meer om de vaardigheid om sommen uit te kunnen rekenen. Probleemoplossen, kritisch denken, flexibiliteit en creativiteit zijn erg belangrijk. In het aanbod zullen misschien geen schokkende veranderingen worden aangebracht maar het gaat meer om de nieuwe invalshoek van waaruit het vakgebied bekeken kan worden.

Wat betekent een nieuw curriculum voor de praktijk? Komen er dan nieuwe reken-wiskunde-methodes? Of is het nieuwe curriculum hierin al opgenomen?

MvT: Het zou prettig zijn wanneer de methodemakers de bouwstenen en daaruit volgende leerlijnen en kerndoelen zullen verwerken in hun methodes. Daarnaast hopen we dat leerkrachten zich bewust zijn van hun eigen invloed. De methode hoeft niet leidend te zijn.

WAT LEVERT HET OP?

Sabine, jullie school is nauw betrokken bij de ontwikkelingen. Jullie hebben feedback gegeven op de tussenproducten van het ontwikkelteam van rekenen en wiskunde.

Wat hebben jullie gedaan en wat leverde dat op? Hoe kijken jullie als school er tegenaan?

SB: Het Curriculum stimuleert onze school ook om actief bezig te zijn met onze eigen ontwikkelingen. Het zet ons als team weer aan het denken. In de

Monique van Tiel (links) en Sabine Brugman (rechts)

school zijn er ouders actief om mee te denken over hoe we het rekenen vorm kunnen geven. Deze ouders geven ook feedback op de tussenproducten van het ontwikkelteam Rekenen & Wiskunde, net als mijn collega's en leerlingen. De gesprekken met ouders en leerlingen over het tussenproduct geven ons inzicht over hoe zij denken over het rekenonderwijs. Door leerlingen actief hierbij te betrekken merken we nu bijvoorbeeld dat zij goed kunnen vertellen waar ze rekenen voor nodig hebben. Zowel ouders als leerlingen geven aan dat ze het fijn vinden dat rekenen vooral ook een doe-activiteit is. Alleen maar werken in werkboeken past niet bij het concept van de school.

Op school werken wij bij het vak rekenen nu vanuit doelen. Er zijn meerdere manieren dan via de methode om de doelen te bereiken en dat zijn

wij nu op school aan het onderzoeken. Bij rekenen in een combinatiegroep wordt niet meer per leerjaar een aparte instructie gegeven. Wij willen het rekenen ook graag een plek geven in andere vakgebieden maar de doelen zijn soms zo breed geformuleerd dat het lastig is om te controleren of je dit doel hebt behaald. Deze manier van werken vergt veel voorbereiding. De leerlingen hebben in de ochtend hun taal/rekenactiviteiten en in de middag komen de andere vakken aan bod. Bij deze andere vakken komt het rekendoel of taaldoel van de ochtend opnieuw aan bod, maar net even in een andere vorm.

Het traject Curriculum.nu zorgt voor een frisse blik op ons eigen rekenonderwijs en laat ons kritisch denken over wat wij eigenlijk willen bereiken en welke stappen wij moeten nemen. Wij hopen dat een nieuw curriculum er ook voor kan zorgen dat het samenvoegen van doelen uit de verschillende vakgebieden makkelijker wordt.

Waar loopt het ontwikkelteam tegenaan bij het ontwikkelen van het nieuwe curriculum?

MvT: We merken dat het ontwikkelen van het curriculum een complexe opdracht is. We zijn blij met alle kennis die experts met ons delen en de input die wij krijgen vanuit de feedback die gegeven wordt. Het blijft een ingewikkelde taak om tegemoet te komen aan alle voorstellen die worden gedaan omdat deze soms lijnrecht tegenover elkaar staan. Het is ondoenlijk om een curriculum te maken dat tegemoetkomt aan ieders wensen.

Vanuit de ontwikkelscholen én vanuit het ontwikkelteam wordt ervaren dat er veel moet gebeuren in korte tijd. Dit levert wel tijdsdruk op.

Is er iets dat je nog kwijt wil?

MvT: Toen we aan dit traject begonnen was niet duidelijk hoe het proces er precies uit zou zien. Dat was en is behoorlijk spannend! De mogelijkheid om groot te denken en zo bij te mogen dragen aan de ontwikkeling van beter reken-wiskundeonderwijs is voor ons zeer waardevol.